

دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
رشته مشاوره خانواده

موضوع

رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و تمایز یافتگی با میزان سازگاری زناشویی

استاد راهنما

دکتر ندا نظربلند

استاد مشاور

دکتر ابوالقاسم خوش‌کنش

دانشجو

سیده فاطمه رئیس‌الساداتی

زمستان ۱۳۹۴

چکیده

هدف: هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و تمایز یافتگی با میزان سازگاری زناشویی بود. این مطالعه از نوع همبستگی بر روی جامعه آماری کلیه افراد متأهل شهر تهران صورت گرفت. نمونه پژوهش شامل ۴۰۰ نفر بود که به روش نمونه‌گیری در دسترس از کلینیک‌های مشاوره و سرای محله‌های شهر تهران انتخاب شد. برای سنجش متغیرهای پژوهش از فرم کوتاه (۹۰ سئوالی) پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (YSQ-۳)، پرسشنامه تمایز یافتگی اسکورون (۲۰۰۰) و مقیاس سازگاری زناشویی اسپانیر استفاده شد. داده‌های به دست آمده با آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج کلی نشان داد که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میزان سازگاری بین زوجین ارتباط منفی و معنادار دارند ($p < 0.001$) و ارتباط تمایز یافتگی با سازگاری بین زوجین مثبت و معنادار بود ($p < 0.001$). البته از چهار خرده‌مقیاس تمایز یافتگی، جایگاه من، ارتباط مثبت و معنادار و ۳ مورد دیگر ارتباط منفی و معنادار با سازگاری زناشویی داشتند ($p < 0.001$). همچنین یافته‌ها نشان داد که بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و تمایز یافتگی خود، به جز طرح‌واره آسیب‌پذیری به ضرر یا بیماری، ارتباط منفی و معنادار وجود داشت ($p < 0.001$). نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد که متغیرهای نقص، استحقاق، بازداری هیجانی، جایگاه من، آسیب‌پذیری به ضرر و بیماری، انزوای اجتماعی، منفی‌گرایی/بدبینی، ایشار، پذیرش‌جویی و معیارهای سرسختانه/عیب‌جویی افراطی توان پیش‌بینی متغیر ملاک (سازگاری زناشویی) را داشتند. این متغیرها، مجموعاً ۷۳٪ سازگاری زناشویی را پیش‌بینی نمودند. با توجه به یافته‌های تحقیق طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با میزان سازگاری بین زوجین ارتباط منفی و معنادار دارند و ارتباط تمایز یافتگی خود با سازگاری بین زوجین مثبت و معنادار است. همچنین نتایج این تحقیق نشان داد که می‌توان با طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و نیز تمایز یافتگی، میزان سازگاری زناشویی را پیش‌بینی نمود. این یافته می‌تواند مشاوران را در ارائه مشاوره کلینیکی کمک نماید.

کلیدواژه‌ها: طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، سازگاری زناشویی، تمایز یافتگی خود